

Záver z XI. Fóra Vidieckeho parlamentu na Slovensku

Pracovná skupina č. 1

Klimatická zmena v kontexte vidieckych oblastí

Účastníci XI. Fóra Vidieckeho parlamentu na Slovensku v oblasti ochrany a ozdravovania klímy odporúčajú:

1. Podporovať využívanie kultúrnej a poškodenej krajiny tak, aby v nich ostávala prevažná časť zrážkovej vody. Voda, ktorú zadrží krajina prispieva k vytváraniu zón plných zelene a vodných plôch s rekreačnou funkciou, ktoré využíva nielen vidiecke obyvateľstvo, ale často aj obyvatelia miest. Potrebujeme, aby intravilán obcí obsahoval adekvátne množstvo zelene, ktorá funguje ako mikroklimatizačné zariadenie a súčasne podporuje rekreačnú funkciu vidieka.

2. Prevencia existuje v riešeniach a návrhoch, ktoré sú lacnejšie ako odstraňovanie dôsledkov spôsobených živelnými pohromami prostredníctvom posilňovania aktívnej účasti verejnosti aj za ozdravenie klímy. K dobrému stavu klímy na Slovensku môžu prispieť všetci vlastníci i správcovia v lesnej, poľnohospodárskej i urbanizovanej krajine tak, aby z každého pozemku, či nehnuteľnosti odtiekalo čo najmenej dažďovej vody, a aby dažďová voda ostávala tam, kde padne a prispievala k dopĺňovaniu zásob podzemných a pôdných vôd. Voda je dôležitý termoregulačný faktor a súčasne posilňuje fotosyntézu a sequestráciu uhlíka.

3. Integrovaný vodohospodársky manažment krajiny komplexne a sústavne usmerňuje a v rámci odvetví koordinuje využívanie vody, energie a pôdy tak, aby bol dostatok kvalitnej vody pre ľudí ako aj pre miestne ekosystémy. Správny manažment sa odzrkadlí v dostupnosti zdravých potravín, kvalitnej prírody nielen na miestnej a regionálnej úrovni, ale aj s dopadom na klímu a celkový hospodársky rast slovenského vidieka. Diverzifikovaná krajinná štruktúra s podporou lesného hospodárstva, a špecificky agro-lesníctva v otvorenej poľnohospodárskej krajine znižuje výskyt extrémnych meteorologických udalostí, či živelných pohrôm ako sú veterné smršte, povodne, či požiare. Regenerácia vodných zdrojov posilní biodiverzitu a prispeje k stabilizácii počasia.

4. Podporovať treba projekty a programy, ktoré budú zabezpečovať zvýšenie vlhkosti ovzdušia, čím sa zvýši jeho prirodzené čistenie. Vo vlhkom vzduchu sa prachové a peľové častice v ovzduší viažu na mikroskopické častice vody, čím sa vzduch zbavuje nečistôt a nečistoty z ovzdušia padajú na zemský povrch. Je potrebné eliminovať tepelné ostrovy v urbanizovanej krajine. Zadržaná dažďová voda posilňuje rast verejnej zelene, zvyšuje vlhkosť vzduchu v letných horúčavách a znižuje prašnosť.

5. Vzhľadom na predchádzajúce ciele je nevyhnutná vyvážená multisektorová aktívna spolupráca zainteresovaných subjektov pri plánovaní využívání, ochrane a regenerácii zásob vodných zdrojov. Komplexná, a integrovaná ochrana kvalitných zásob vodných zdrojov pre ľudí a ekosystémy má pozitívny dopad na kvalitu a bezpečnosť potravín a v celkovom pohľade na klímu mikropovodí, ako aj klímu povodí veľkých riek na Slovensku.

Zodpovednosť: Medzirezortná vyvážená multisektorová aktívna spolupráca zodpovedných a zainteresovaných subjektov na všetkých úrovniach.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky so svojimi podriadenými organizáciami (Slovenská agentúra životného prostredia, Štátna ochrana prírody SR, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Slovenský hydrometeorologický ústav, Výskumný ústav vodného hospodárstva) Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. s odštepými závodmi.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka so svojimi rozpočtovými organizáciami (Štátna veterinárna a potravinová správa SR, Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv, Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky, Plemenárska inšpekcia SR, Pôdohospodárska platobná agentúra) a príspevkovými organizáciami (Národné lesnícke centrum, Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov, Štátne lesy Tatranského národného parku, Agentúra pre rozvoj vidieka, Múzeum vo Svätom Antone, Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum, Štátny veterinárny a potravinový ústav).

Štátne podniky: Lesy Slovenskej republiky, š.p., Hydromeliorácie, š.p., Agrokomplex, Národné výstavisko, š.p., Agroinštitút Nitra, š.p.

Územná samospráva, súkromní vlastníci, MNO.

Po diskusii s členmi Fóra Vidieckeho parlamentu na Slovensku spracovali:

Ing. Michal Kravčík, CSc.

Ing. Martina Slámová, PhD.

23. X. 2020